

Anička: Pan Jiří Klír se narodil v roce 1924 ve Vrábí u Brandýsa nad Labem jako nejmladší ze čtyř sourozenců. Měl dva starší bratry a sestru.

Kryštof: Už od dětství inklinoval k technice a řemeslu. Po vyučení u Josefa Volmana v Čelákovících se zapojil do práce v dílně svého bratra.

[J. KLÍR – 00:11:43 – 00:11:58]

„Bratr si otevřel dílnu a opravoval tam stroje, takový ty lepší věci a pak jsme vyráběli rybářský navijáky a ...navijáky a pak jsme vyráběli vrtačky.“

Magda: V roce 1943 ale nacisté dílnu z důvodu rušení živností zavřeli a pan Jiří následně musel vyrábět součástky k německým letadlům v Krnsku u Mladé Boleslavi.

Ondra: S koncem války se nevyhnul ani přímému kontaktu s jejím děsivým závěrem.

Dark/les? (freesound.org)

[J. KLÍR – 00:22:30 – 00:22:46]

„Tam byl takovej lesík tam byl a tam byli obklíčení Němci a tak jsme tam zalehli v té frontě s nima, když se nestřílelo nic to a čekali jsme co udělají a pak tam jednoho střelili a to jsem viděl když umírá člověk, je to hrozný.“

[J. KLÍR – 00:22:51 – 00:23:25]

„Pak přišli ti rusáci a vlítli tam na ně ... vlastně už nebyla válka a tam se ti němci bránili a ti rusáci prostě byli tak...jejich vlastní život neměl pro ně žádnou cenu. Tři tam padli a ty němce všechny postříleli. Pak jsem viděl, jak je házej na nákladák. No, hrozný.“

Magda: Po válce studoval dvouletou průmyslovou školu v Děčíně a vnímal nové pořádky se stále větším znepokojením.

[J. KLÍR – 00:26:28 – 00:26:54]

„Měli jsme tam profesora ruštiny. Rybalský se jmenoval. To byl strašně fajnovej člověk, kterej výbornej učitel, von do druhýho dne zmizel. To byla taková parta, tajná policie ruská a ty měli všechno zaznamenaný, kde, kdo bydlí, ho sbalili na Sibiř a už jsme ho neviděli.“

Ondra: I když v roce 1945 vstoupil v euforii do komunistické strany, po krátké době pochopil, že to není jeho cesta.

[J. KLÍR – 00:36:17 – 00:36:37]

„tak jsme celá vesnice vstoupila do komunistický strany, jo. A já jsem měsíc studoval, pak rok a zjistil jsem, že to pro mě není, jo. Tak jsem se

odhlásil a to bylo, to se se mnou táhlo až do důchodu. Protože to byl prohrěšek, kterej se neodpouštěl.“

Anička: Po válce začali bratři Klírové vyrábět navijáky značky Klirex naplno.

Naviják? (freesound.org)

Kryštof: Díky fondu národní obnovy získali potřebné stroje, začali zboží vyvážet až do Austrálie a vše začalo vypadat nadějně – až do roku 1948, kdy převzali moc komunisté.

[J. KLÍR – 00:12:15– 00:12:31]

„a když jsme to měli nejkrásnější vybavení a začali jsme opravdu vyrábět, tak přišel osmačtyřicátý rok, což byla tragédie. No to všechno nám vzali a to voni uměli no, neměli jsme nic.“

Anička:

K firmě Klirex se už nikdy nevrátil.

Kryštof: Až do důchodu pracoval jako technolog a později vedoucí laboratoře ve Výzkumném ústavu v Lysé nad Labem.

Magda: A co by vzkázal všem, kteří poslouchají?

[J. KLÍR – 00:49:03 – 00:49:30]

„Bud'te upřímný, mějte se rádi všichni a nebud'te pyšný.“

Ondra: Se stoletým panem Klírem jsme si povídali v Kostomlatech nad Labem, kde žije se svou vnučkou a její rodinou – jen pár kilometrů od místa, kde kdysi vznikaly slavné navijáky značky Klirex.